

A buddhizmustól az ateizmusig

A tananyagot készítette: SZTE BTK Vallástudományi Tanszék

Szerkesztette és lektorálta: Barcsa Krisztina

A tananyagot oktatja: Vőneki Máté

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító:

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Kínai univerzalizmus

Tudnivalók a lecke tanuláshoz

A kínai univerzalizmusról szóló óra négy videóleckét, és a tananyag elsajátítását segítő kérdéseket, feladatokat tartalmazza. Emellett az órához csatolunk egy rövid összefoglalót is. **A tananyag elsajátításán során érdemes először megtekinteni a videókat, majd azt követően az összefoglaló segítségével megpróbálni válaszolni a kérdésekre.**

Ellenőrző kérdések és gyakorló feladatok

1. Milyen elemeket tartalmaz a kínai univerzalizmus gyűjtőfogalma?

- a) A kínai univerzalizmus gyűjtőfogalma különböző spirituális helyszínek és gyakorlatok összességét tartalmazza.
- b) A kínai univerzalizmus gyűjtőfogalma azonos nézeteket hirdető iskolák vezetőinek összességét tartalmazza.
- c) A kínai univerzalizmus gyűjtőfogalma különböző nézetek, iskolák, elméletek, eszmerendszerek összességét tartalmazza.
- d) A kínai univerzalizmus gyűjtőfogalma az ázsiai szokások összességét tartalmazza.

2. Mely vallásokkal állítható párhuzamba a kínai univerzalizmus?

3. Mit jelent a trimurti?

- a) A három életigazság, mely szerint egy kínai embernek élnie kell.
- b) A kínai univerzalizmus három legszentebb helyének összefoglaló neve
- c) A kínai univerzalizmus három legfőbb szentje
- d) Hármasság, Brahma, Visnu és Siva hármassága

4. Mi a kínai univerzalizmus három alapmotívuma?

5. Sorolja fel az 5 fő energiát!

6. Mi a neve a két ősenergiának?

7. Mit jelent a kezdetlen állapot fogalma?

- a) Az az állapot, amikor az őse energiák még egyben voltak. Az univerzum keletkezése előtti időszak.
- b) Az az időszak, amikor az univerzum kezdete véget ért.
- c) Egy olyan tudatállapot, amikor az ember eggyé válik az őse energiákkal.
- d) Az őse energiák kettéválása utáni állapot, melyben ma is élünk.

8. Melyik őse energia képviseli a férfias, aktív, teremtő princípiumot?

9. Melyik őse energia képviseli a passzív, befogadó, nőies princípiumot?

10. Mi az a 3 létező, amely uralja a világot a kínai univerzalizmus szerint?

11. Ki imádkozhat Sang-tihoz?

- a) Papok
- b) Szolgák
- c) Császár
- d) Bárki

12. Mit jelent Tien neve a kínai nyelvben?

13. Hogyan szokás fordítani a Tao fogalmát?

- a) Egyetlen út
- b) Bölcs út
- c) Egyenes út
- d) Kerülőút

14. Melyik az a könyv a kínai univerzalizmusban, amelyet szinte mindegyik elismer?

15. Mi a Feng Shui?

- a) Ezoterikus meditációs gyakorlat
- b) Egy speciális áldozati étel
- c) A geometria tudománya
- d) A kínai császár legfontosabb tanácsadója

16. Kik látják el a papság szerepét a kínai univerzalizmusban?

- a) Hivatalnokok
- b) Szerzetesek
- c) Közemberek
- d) Császári család tagjai

17. Hogyan jött létre az emberiség a kínai univerzalizmus felfogása szerint?

- a) Porból és hamuból formázta meg Sang-ti
- b) Az őse energiák szétválásának eredményeképp
- c) Az ég és a föld gyermekeként, lelkét a földtől, testét az égtől kapta
- d) Az ég és a föld gyermekeként, testét a földtől, lelkét az égtől kapta

18. Melyek azok a fontosabb rítusok, amelyeket megkülönböztethetünk a kínai univerzalizmusban?

19. Mi a két fő irányzata a kínai univerzalizmusnak, és kiknek a nevéhez köthetők ezek az irányzatok?

20. Mi Konfuciusz két alaptézise?

21. Keressen Google keresővel hétköznapi példákat az ananász szimbolikájára a kínai univerzalizmusban!

22. Keressen utána Google kereső segítségével, hogy mit jelent és hol használják a Bagua térképet!

Rövid összefoglaló

A kínai univerzalizmus egyfajta ernyőfogalom, mely különböző nézetek és iskolák együttesét jelöli, melyek rengeteg közös és eltérő vonással egyaránt rendelkeznek. Emiatt az összetettség miatt gyakran párhuzamba állítják a kínai univerzalizmust más vallásokkal úgy, mint a buddhizmussal, a hinduizmussal vagy az ábrahámi vallásokkal. Ezek a párhuzamok megközelítéstől függően lehetnek igazak és hamisak is.

A kínai univerzalizmus egy univerzalista szemléletű vallás, mely a világot egyben, összefüggő rendszerként próbálja tekinteni és értelmezni. Nézete szerint az univerzum folyamatos mozgásban van, mely a különböző nemű energiák kölcsönhatásából származik. Ezekből az energiákból ötöt különböztetünk meg, melyek: föld, víz, tűz, fa, fém. Az öt elem két őselemből származik, melyek neve Yin és Yang. A világot a kínai univerzalizmus szerint három dolog uralja: Sang-ti, Tien és Tao, melyeket a különböző iskolák különféleképpen értelmeznek.

A különböző iskolák nézeteiben jelentős különbségek lehetnek több ponton is, azonban minden iskola elismeri a Ji King című könyvet, annak fontosságát. További aspektusok, melyek minden irányzatban fontosak: a jóslás, a feng shui, az erős etikai aspektus, illetve az ég és föld kapcsolatban állása egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A kínai univerzalizmus rítusait öt fő kategóriába sorolhatjuk: szerencséhez kötődő rítusok, temetési rítusok, katonai rítusok, vendéglátás rítusai, öröm rítusok. A kínai univerzalizmuson belül két fő irányzatot lehet kiemelni, melyek jobban elhíresültek nyugaton is; ezek a taoizmus és a konfucianizmus.

Amennyiben a témában további cikkeket és könyveket olvasna, a következőket ajánljuk:

- Internet encyclopedia of Philoophy, Yinyang szócikk: <https://www.iep.utm.edu/yinyang/>
- Helmuth von Glasenapp - Az öt világvallás (Kínai univerzalizmus fejezet)
- Isabelle Robinet - A taoizmus kialakulása és fejlődése
- Tang, Yijie - Confucianism, Buddhism, Daoism, Christianity, and Chinese culture